

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

**Komisija za poimenovanje
naselij in ulic**

Mestni trg 1
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 48
faks: 01 306 12 54
ms.kpnu@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 353-349/2016-5

Datum: 9. 5. 2016

ZADEVA: **Predhodno posvetovanje o ustreznosti predlaganih imen ulic, parkov, podhoda in sprememb potekov ulic v naselju Ljubljana**

NASLOV: **Osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, podhoda in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana**

PREDLAGATELJ : **Komisija za poimenovanje naselij in ulic**

POROČEVALCA: **Janez Moškrič, predsednik komisije
Stanka Ferencak Marin, podpredsednica komisije**

Priloga:

- Osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana z obrazložitvijo in grafično predstavitevijo

Na podlagi 21. člena Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08, v nadaljevanju: ZDOIONUS) in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 24/16 uradno prečiščeno besedilo) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na _____ seji dne _____ sprejel

OSNUTEK ODLOKA O DOLOČITVI IMEN ULIC, PARKOV, PODHODA IN SPREMEMB POTEKOV ULIC NA OBMOČJU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

1. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana:

a. na novo imenuje naslednje ulice:

1. – Podhod Bežigrajska vrata:

ulica v podhodu pod tiri Železniške postaje v Ljubljani se prične s stopniščem, vodenim v kletni nivo, pravokotno pod tiri železniške postaje ob uvozu levo pri parkirišču Železniške postaje Ljubljana za stavbo Masarykova cesta 9, poteka severno pod Vilharjevo cesto in nato navzgor po klančini do Hacquetove ulice;

2. – Gradiškova ulica:

ulica se odcepi desno pravokotno od Zaloške ceste za Nevrološko kliniko in poteka vzporedno s stavbo Nevrološke klinike, nato južno do Šuštarjevega nabrežja;

3. – Ulica Carla Benza:

ulica se pred stavbo Poljanska cesta 97 odcepi severno, jo obide v rahlem loku, nato spremeni smer loka tako, da se usmeri severovzhodno v smeri dvostranskega drevoreda do stavbe z označbo Koblerjeva ulica 34, kjer spremeni smer pravokotno in konča potek ob stavbi Koblerjeva ulica 34 a (Codellijev grad);

4. – Očetovska ulica:

ulica se odcepi desno za stavbo z naslovom Zaloška cesta 4 in poteka v smeri jugovzhod čez Ljubljanico do Poljanskega nasipa;

b. spremeni in določi nov potek ulice:

1. – Hacquetova ulica:

ulica se odcepi od Železne ceste in poteka proti vzhodu do Novakove ulice;

2. – Koširjeva ulica:

ulica se odcepi jugozahodno takoj za železniškim prehodom Dolenjske proge na Povšetovi ulici, nato poteka ob železniški progi in po približno 50 m zavije ostro vzhodno, nato vzporedno s Povšetovo ulico in se zaključi v križišču s Kosovelovo ulico;

3. – Gortanova ulica:

ulica se odcepi pravokotno za stavbo od Povšetove ulice 94 jugozahodno in po približno 50 m rahlo zavije potek v isti smeri in se nadaljuje mimo Gortanove ulice 22 do zapore ceste pred graščino;

4. – Koblarjeva ulica:

ulica se odcepi pred stavbo v ulici Za Ljubljanico 8 pravokotno v jugovzhodni smeri in se zaključi v križišču s Povšetovo ulico.

2. člen

Na območju Mestne občine Ljubljana se v naselju Ljubljana:

a) na novo imenuje park z območjem:

- 1. Park Antona Codellija** - park zaokroža zelene površine neposredno ob stavbi objekta Codellijevega gradu, stavb graščine s pripadnostjo Koblarjevi ulici, Koblarjeva ulica 34 in 34 a, na severovzhodni strani meji na dvostranski drevored ulice, ki vodi do stavbe Koblarjeva ulica 34, na jugozahodni strani meji na športni objekt kopališča, stavbe Poljanska cesta 99, na severozahodni strani na železniško progo Ljubljana Novo mesto, severovzhodno na ulico ter na dvorišče stavbe Koširjeva ulica 2a in v isti smeri meji z enostranskim drevoredom, ki se zaključi na dvoriščni strani gradu nasproti stavbe Gortanove ulice 22;
- 2. Park pravic** - park zaokroža zelene in urbane površine, na zahodni strani meji na neimenovano ulico, na severu na Zaloško cesto, na vzhodu in jugu na obrežje reke Ljubljanice;

b) na novo imenuje park širšega obsega z območjem:

- 3. Park Gustava Tönniesa** - park zaokroža zelene in urbane površine, na zahodu meji na Pot spominov in tovarištva, na severnem delu zajame neposredno območje Koseškega bajerja z okolico ter stavbo Draga 37 in otroško igrišče z okolico, nato meji do in ob zahodni in južni strani stanovanjskega naselja Mostec ob Koseški cesti, nato na nogometno igrišče in na severozahodni del Večne poti pri odcepu neimenovane poti v rekreacijski del zelenih površin z imenom Mostec, na jugovzhodu pa meji na ulico Pot Roberta Blinca vse do stičišča z »Zelenim obročem Ljubljane« (Pot spomina in tovarištva).

3. člen

Geodetska uprava Republike Slovenije na podlagi tega odloka in ZDOIONUS izvede vse nastale spremembe in jih evidentira v registru prostorskih enot.

Evidenca v registru prostorskih enot se ne izvede za imenovanje iz 2. člena.

Hišne številke stavb, kjer se izvede preštevilčenje po tem odloku, določa pristojni upravni organ republiške geodetske uprave skladno s predpisom pristojnega ministra v posebnem postopku.

4. člen

Mestna občina Ljubljana zagotovi finančna sredstva za izvedbo s tem odlokom določenih sprememb, napisne ulične table ter tablice spremenjenih in preštevilčenih hišnih številk obstoječih stavb. Fizične osebe, ki imajo na območju, na katerega se spremembe nanašajo, prijavljeno stalno ali začasno bivališče, in pravne osebe zasebnega in javnega prava, ki imajo na tem območju sedež, zagotovijo finančna sredstva za kritje stroškov zamenjave osebnih dokumentov oziroma listin v zvezi s poslovanjem.

5. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:
Ljubljana, dne

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Obrazložitev

1. Pravni temelj za sprejem akta

Pravni temelj za sprejem akta je **Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08, v nadaljevanju: ZDOIONUS)**, kjer se v 21. členu določa postopek vzpostavitve uličnega sistema in imenovanja ulic, ki se zaključi z odlokom občine ob upoštevanju določb **Pravilnika o ureditvi vprašanj pri določanju območij naselij, določanju hišnih števil in poteka ulic ter o označevanju ulic in stavb (Uradni list RS, št. 76/08)** in **Odloka o določitvi oblike, barve in velikosti napisnih tabel za označevanje ulic in hišnih tablic za označevanje stavb s hišno številko v območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 81/10)**.

2. Ocena stanja, razlogi in cilji, zakaj je akt potreben

Komisija za poimenovanje naselij in ulic obravnava oziroma pripravlja predloge za poimenovanja naselij in ulic na območju Mestne občine Ljubljana in v okviru teh nalog stalno spremlja stanje v prostoru in ugotavlja, kje so potrebna poimenovanja novih ulic, kje so zaradi prostorskih sprememb potrebne spremembe imenovanj ulic in koliko je potrebnih sprememb potekov ulic zaradi novih cestno prometnih ureditev in nastalih razmer. Pri svojem delu upošteva tudi pobude in predloge, ki so prispeli na naslov komisije.

S tem odlokom so zajete spremembe v dveh sklopih, ki so obdelani v prvih dveh členih odloka.

V 1. členu odloka se ureja območje znotraj širšega mestnega območja Mestne občine Ljubljana, kjer se v naselju Ljubljana na novo imenuje ulice in podhod, **Podhod Bežigrajska vrata, Gradiškova ulica, Ulica Carla Benza, Očetovska ulica**. S spremembami potekov ulic se ukine del potekov Hacquetove ulice, Koširjeve ulice, Gortanove ulice in Koblarjeve ulice, v 2. členu pa se ureja novo poimenovanje parkov na ožjem obsegu in parka na širšem obsegu prostorov mesta oz. naselja Ljubljana. Ti parki so **Park Antona Codellija, Park pravic, Park Gustava Tönniesa**.

Zaradi ločitve cestno prometnih ureditev in s tem odlokom nastalih razmer so osi cestnih potekov spremenjene in se jih evidentira v RPE (register prostorskih enot), ki ga vodi pristojna geodetska uprava Geodetska uprava Republike Slovenije, Območna geodetska uprava Ljubljana (GURS-OGUL).

V 1. členu se znotraj ožjega mestnega območja imenuje podhod pod železniškimi tiri Železniške postaje Ljubljana z imenom **Podhod Bežigrajska vrata**, ki povezuje ožje območje mesta s širšim delom mesta v podhodu, kjer pravni subjekti poslovanja dobijo novi naslov, stari je s pripadnostjo oddaljenega Trg OF 10. Prav tako se preštevilči stavbi Koblarjeva 34 in 34a, ker se z aktom ukine os Koblarjeve ulice. Preštevilčenje je potrebno izvesti, ker so nastale spremenjene razmere in izkazane potrebe za spremembo naslovov v stavbah, kot je izkazano v tabelaričnem prikazu te obrazložitve in v priloženih grafičnih listih.

V 3. členu se ureja območja parkov, za katere ni izkazana potreba izvedbe vpisa in evidence v registru prostorskih enot oz. v evidenci RPE, ki je osnova za registre prebivalstva in registre drugih pravnih subjektov poslovanja, to je za imenovanja parkov **Park Antona Codellija, Park pravic, Park Gustava Tönniesa**.

Komisija ocenjuje, da so s tem odlokom upoštevana poimenovanja tako, kot so predlagana, da so pri delu upoštevani delovni kriteriji skladno z izraženimi željami in usmeritvami komisije (KPNU) tudi iz prejšnjih mandatov MS MOL, da se zaslužne osebe s področja začetka zdravstvene dejavnosti v Ljubljani umesti v območje zdravniških stavb Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani (sedaj poimenovanje po Matevžu Faustu Gradišku, pred tem je poimenovana peš brv po Franu Viljemu Lipiču. Ta Lipičeva brv premosti reko Ljubljanico v nadaljevanju Gradiškove ulice).

3. Obrazložitev novega poimenovanja, in sicer:

Park Antona Codellija: poimenovanje temelji na zgodovinskih osnovah lastnika bližnjega gradu, ki je združeno pri poimenovanju **Ulice Carla Benza**, oba sta povezana z začetki avtomobilizma, ki sodi v področje športnih aktivnosti. Glede na dejstvo, da sta oba pomembna buditelja sodobnega avtomobilizma, ki je danes pomemben dejavnik na področju športnih disciplin, je primerno predlagano poimenovanje ustrezno še toliko bolj, ker ležita Park Antona Codellija in Ulica Carla Benza v sestavi objektov širše imenovanega področja Športno rekreacijskega parka Kodeljevo.

Carl Friedrich Benz se je rodil 25. novembra 1844 v Mühlburgu pri Karlsruhe in umrl je 4. aprila 1929 v Ladenburgu. Diplomirani strojni inženir je postal pionir avtomobilske industrije, Technische Hochschule mu je podelila naslov častnega doktorja leta 1914.

S poimenovanjem ulice v Ljubljani po Carlu Benzu mu Slovenci izkažemo dostojanstveno priznanje za razvoj avtomobilizma v svetu in Evropi, hkrati pa ustvarjamo povezanost Ljubljane z Evropo preko **grofa Antona Codellija*** in s tem obema zaslužen zahvalo in pozornost doma in v svetu. Ulica teče ob današnjem še neuradnem **Parku Antona Codellija:** baron Anton Codelli je 15. novembra 1898 kot 23-letni mladenič pripeljal v Ljubljano iz Dunaja Benzov avtomobil tipa Benz Velo Comfortabel in tedaj poskrbel za veliko senzacijo prav na slovenskih tleh.*[https://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_Codelli_\(izumitelj\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_Codelli_(izumitelj)), navedeno v besedilu:

»**Anton Freiherr Codelli von Codelliberg** je napolitansko-slovenskega porekla. Časopis Nedelja ga označi v letu 1989 kot eno najzanimivejših osebnosti mlajše zgodovine Ljubljane in Slovenije. Posebno pozornost je vzbudil s svojim avtomobilom BENZ VELO COMFORTABEL, ki ga je leta 1898 pripeljal na očetov grad Turn ob Ljubljani. To je bil prvi avtomobil v Ljubljani in v južnovzhodni regiji madžarsko-avstrijskega cesarstva sploh. To je bila izredna senzacija za Ljubljano. Svoj prvi avtomobil Benz Velo Comfortable je kupil pri podjetju Otterman na Dunaju. Kupljeno prevozno sredstvo je bilo bolj podobno lahki dvosedežni kočiji kot avtomobilu. Na ljubljanskih ulicah so ga prvič opazili 15. novembra 1898 in naslednjega dne je bilo zapisano: »Prvi avtomobil se je včeraj pojavil v Ljubljani in obudil največjo senzacijo. Paglavci so se trumoma podili za njim. Avtomobil je last barona Codellija, kateri se je z njim pripeljal z Dunaja.«. Februarja 1899 se je podal na dolgo vožnjo v Nico, kjer je zaradi igralniške žilice zaigral avtomobil, v Ljubljano se je vrnil z vlakom. Naslednje leto je kupil močnejšega Daimlerja Viktoria. Kot prvi dirkač s Kranjskega se je leta 1900 udeležil dirke med Salzburgom in Dunajem. Barona morebiti lahko štejemo celo med prve motoriste, saj je imel motorno kolo češke izdelave Laurin in Klement (danes Škoda). V Ljubljani deluje tudi društvo ljubiteljev starodobnikov in klasičnih vozil z imenom Codelli.«.

Carl Benz je tehnično nadarjen, dokonča strojno fakulteto in si kot mlad inženir nabira izkušnje v različnih tovarnah, je ključavničar, tehnični risar, konstruira železne mostove. Njegova razvojna pot ga vodi preko ustanavljanja novih tovarn, sklepanja podjetniških vezi, 1882 postavi na noge »Gasmotorenfabrik Mannheim AG in svojo vizijo zasleduje zelo natančno, želi vozilo brez konjev. Veliko denarja vложи v razvoj, ki ga vodi do dokončnega velikega uspeha. Opis dosežkov in presežkov, ki utemeljujejo predlog temelji na svoji odličnosti, in sposobnost je dokazal z motornim vozilom na plinski pogon, ki ga je 29. januarja 1886 patentiral pri Carskem patentnem uradu pod DRP37435, ki je rojstni list prvega avtomobila na svetu in nosi ime »Patentmotorwagen«. 3. julija 1886 priredi Benz v Mannheimu prvo poskusno vožnjo s trikolesnim vozilom, ki velja za prvo praktično uporabno vozilo na svetu, in naznani s tem rojstvo modernega avtomobila.

Ustvaril je svojo vizijo, konsekvntno je sledil svoji zamisli po motornem vozilu, ga konstruiral, patentiral, zgradil, preizkusil in postavil na trg v seriji, ga dalje razvijal in svojo iznajdbo tako naredil uporabno. V letih največjega uspeha od 1894-1901 je z vozilom VELO razvil močnejše motorje in leta 1897 v Berlinu ustanovil prvi avtomobilski klub. Ob koncu stoletja je bil svetovno največji proizvajalec avtomobilov. Prav letos, 130 let pozneje, je 11. januarja 2016 Mercedes-Benz v Detroitu, v takozvanem mestu motorjev, predstavil novo E-Klasse in tako znova prevetril mobilnost.

Anton Codelli, izumiteljevo polno ime je Anton III. Codelli, se je rodil leta 1875 v Neaplju, kjer sta bila starša, oče Karel in mama Rozalija, na klimatskem okrevanju. Gimnazijo je obiskoval na Dunaju v Terezianumu, zavodu za plemiške otroke, kjer je spoznal grofico Ano Krane, ki ga je navdušila za mecenstvo. Po srednješolski maturi je po vzoru očeta stopil v vojno mornarico. Veliko je potoval (Indija, Japonska, Kitajska) in se naučil nekaj tujih jezikov. Iz zdravstvenih razlogov je leta 1897 izstopil iz mornarice in pričel študirati pravo, a ga je kmalu opustil. Iz zanimanja in vedoželjnosti se je kot samouk raje posvetil študiju elektrotehnike in strojništva. Od svojega starega očeta Karla I. je podedoval [graščino Turn](#). Leta 1906 je opravil šestmesečni strokovni tečaj pri elektro podjetju Telefunken

Marca 1908 je bil izvoljen za poslanca v kranjski deželni zbor kot predstavnik veleposestnikov. Poleti 1912 je odstopil, saj se zaradi službovanja v Togu v Afriki ni mogel več udeleževati zasedanj deželnega zbora. Zasvojenost z izumiteljstvom je povzročila slabo gospodarsko stanje Codellijevih. Baron je bil večkrat poročen, kar še posebej priča o njegovem nikoli zgledno urejenem zasebnem življenju. Najprej so se mu v zakonu rodili dve hčeri ter sin Karel, kasneje še hči Rozemarija, nato pa še sin Siksta in hčer Helena. Tik pred koncem 2. svetovne vojne je odpotoval v Švico in tam tudi umrl. Pokopan je v Asconi ob Lagu Maggiore. S smrtjo vsestranskega izumitelja in še nekega goriškega sorodnika je rodbina po moški veji izumrla.

Gradiškova ulica: poimenovanje temelji na zgodovinski osebi **Matevžu Faustu Gradišku**, rojenemu 1. septembra 1776 v Zgornjih Gameljnah, umrl je 11. novembra 1837 v Šmartnem pod Šmarno goro. V red usmiljenih bratov je bil sprejet 9. januarja 1789 na Dunaju in dobil ime Faust (Faustus). Medicino je študiral na Medicinski fakulteti Karlove univerze v Pragi, kjer je 30. junija 1806 opravil izpit in postal zdravnik. Bil je prior in predstojnik civilne bolnišnice na Ajdovščini v Ljubljani (1806-1811), ustanovitelj prve klinične šole v Ljubljani in na Slovenskem (1808), od leta 1824 pa do njegove smrti leta 1837 je imel ambulanto imenovano »Faustulanum« v Šmartnem pod Šmarno goro. Matevž Faust Gradišek je bil usmiljeni brat, zdravnik in zdravnik homeopat.

Zdravnik Matevž Faust Gradišek je bil predstojnik civilne bolnišnice med leti 1806 in 1811. 25. junija 1808 je v bolnišnici ustanovil prvo klinično šolo na Slovenskem. Bil pa je tudi eden izmed prvih zdravnikov homeopatov v Ljubljani in na Slovenskem. Univerzitetni klinični center, ki je pravni in dejanski naslednik ljubljanske civilne bolnišnice, je leta 1996 izdal zlatnik s podobo Matevža Fausta Gradiška. Matevž Faust Gradišek je imel leta 1836 tudi velike uspehe pri homeopatskem zdravljenju kolere.

Rekli so in zapisano je:

Leopold Rijavec (1975) o Gradišku: »Med usmiljenimi brati, ki so 25 let vodili bolnišnico, je za njen uspešni razvoj pomemben Slovenec Matevž Gradišek (1776 do 1837), doma iz Gameljnov ob Savi. Po končanih medicinskih študijah v Pragi je kot prior s samostanskim imenom Faust upravljal bolnišnico od leta 1806 do 1811, ko jo je prevzela francoska vojaška oblast. Priorja Fausta je kot zdravnika visoko cenila duhovščina, preprosto ljudstvo in tudi nekateri zdravniki. Kot homeopata ga je ošvrknil tudi pesnik Prešeren, ki ga je spoznal pri svojem stricu Jakobu, zakristanu na Šmarni gori. Ko so Francozi po Napoleonovem porazu v Rusiji leta 1813 zapustili Ljubljano, je bolnišnico na Ajdovščini prevzela mestna občina, leta 1849 pa dežela Kranjska.«.

Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete v Ljubljani je leta 1995, ob stoletnici ljubljanskega potresa, v katerem je bila močno poškodovana tudi civilna bolnišnica na Ajdovščini (danes Slovenska cesta 44), odkril spominsko ploščo (»Na tem mestu je od 1786–1895 delovala prva civilna bolnica na Kranjskem. Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete v Ljubljani.«).

V Vodniku po fondih in zbirkah Arhiva Republike Slovenije (1999: 348) piše, da je »iz tega časa omembe vreden znameniti dr. Matevž Gradisheg (prior Faust), ki je do prihoda Francozov bolnico tudi vodil.«. Civilna bolnica v Ljubljani je »vse od 1808 že imela klinično šolo, takrat edino v slovenskem prostoru. Tu se je odvijal praktični del pouka mediko-kirurškega študija.«.

Elizabeta Bobnar Najžer (1999) o zlatniku Kliničnega centra s podobo Gradiška: »Ob 210. obletnici ustanovitve (1786-1996) Civilne bolnice v Ljubljani je njen pravni in dejanski naslednik Klinični center izdal zlatnik. Na eni strani zlatnika je silhueta glavne stavbe Kliničnega centra in leto ustanovitve, na drugi pa podoba tedanjega upravnika bolnišnice Matevža Fausta Gradiška. Po končanem študiju medicine v Pragi je kot prior upravljal civilno bolnico od leta 1806 do 1811. Zlatnik Kliničnega centra podeljuje generalni direktor na podlagi sprejetega pravilnika. Kot spominsko darilo ga prejmejo delavci s posebnimi pooblastili ob prenehanju opravljanja svojega dela, upokojeni delavci, ki so neprekinjeno delali v KC vsaj 25 let, ter posamezniki na predlog kolegija generalnega direktorja oziroma generalnega direktorja. Zlatnike so prvič podelili leta 1996. Od tedaj jih je prejelo približno 70 posameznikov vsako leto. Predvsem so to upokojenci KC, med znanimi osebnostmi pa so jih do sedaj prejeli: Milan Kučan, predsednik RS, dr. Janez Drnovšek, predsednik vlade RS, dr. Božidar Voljč, bivši minister za zdravstvo, dr. Franc Rode, ljubljanski nadškof in metropolit, akademik prof. dr. Franc Novak, dr. med., ob devetdesetletnici rojstva, prof. dr. Milan Žumer, dr. med., ob devetdesetletnici rojstva, Srednja zdravstvena šola Ljubljana ob otvoritvi nove šole.«.

Zvonka Zupanič Slavec (2011) o Gradišku: »Med leti 1809 in 1814, pod francosko okupacijo, je bolnišnica usmiljenih bratov morala sprejemati tudi bolne vojake. 6. oktobra leta 1806 se je nekdanji podprior usmiljenih bratov in medicinec Matevž Gradišek (brat Faust) vrnil na Kranjsko in ko je prišel v ljubljansko bolnišnico, se je zanjo začela nova doba razvoja, ki pa ni trajala dolgo, kajti začela se je vojna in z njo okupacija dežele. Leto 1807 je bolnišnici prineslo veliko domačih in tujih bolnikov, ki jih je Faustus zdravil, zato so ga imenovali za priorja. Trudil se je preurediti bolnišnične prostore in izboljševati vse, kar se je dalo. Na ogled je prišla tudi komisija za osnovanje klinike in 25. junija 1808 se je v Ljubljani odprla klinična šola. V začetku leta 1809 je zbolel drugi ordinarij bolnišnice, dr. Bernik, in medicinec Faust je moral sam opravljati zdravniška dela. Naporom in vsem opravkom se je ob prihodu Francozov v deželo pridružila še skrb, kako ohraniti redovniški red in bolnišnico. V noči z 22. na 23. maj 1809 so Francozi zavzeli mesto in v naslednjih dneh so bolnišnico usmiljenih bratov napolnili francoski vojaki, ki so jih bolne in ranjene prinašali od vseh strani, kar je trajalo nekaj mesecev. Odkar so prišli v Ljubljano Francozi, se denar usmiljenim bratom ni več izplačeval, zato se je avgusta 1809 prior Faust obrnil na generala grofa Baragueya d'Hilliersa, poveljnika provinc Kranjske, Koroške, Trsta in Reke. Ta prošnja je bila neuspešna in prior Faust je po privoljenju svojih predstojnikov marca 1810 na Dunaju v svojem in v imenu svojih bratov francoski vladi v Iliriji dal odpoved v ljubljanskem samostanu. To je pomagalo, da je glavna intendantca sestavila komisijo za ohranitev samostana usmiljenih bratov in intendant sam je Faustu nakazal denarno pomoč za nadaljnje vzdrževanje bolnišnice. 15. oktobra 1811 je francosko vojno oskrbništvo prevzelo poslopje civilne bolnišnice, zaprlo lekarno in Faust je novemu oskrbniku Pollacku izročil inventar samostana in bolnišnice.«.

Matevž Faust Gradišek je med drugim zdravil tudi obolele za kolero med prvo epidemijo kolere na Kranjskem leta 1836. Jurij Šilc (2000: 89-98; 2001: 118-123; 2003: 39) navaja, da je Gradišku v času hude epidemije kolere junija 1836 umrlo le pet od 220 bolnikov, ki jih je zdravil. Šilc piše, da je »v znamenje hvaležnega spomina viliti in posvetiti zvon, ki je vsak večer ob 9. uri z zvonjenjem hvaležno klical v spomin na to veliko dobro delo dobrotljivega Očeta v nebesih. Ker je slutil, da se mu bliža zadnja ura, napiše 8. 11.1836 volilo imenovano »Zvonjenje zoper kolero«, s katerim naj: »Po moji smrti ta tako imenovani zvon proti koleri, težak stot in 8 funtov (~60,6 kg), skupaj s priborom preide v last župnijske cerkve Svetega Martina in v njeni posesti tudi ostane.«. V njegovo ambulanto Faustulanum v Šmartnem pod Šmarno goro so med letoma 1824 in 1837 prihajali tako revni kot bogati bolniki iz vseh krajev na Slovenskem, tudi iz Trsta.

Portret Matevža Gradiška, ki ga je v prvi polovici 19. stoletja naslikal Matevž Langus, je v zbirki slik Narodnega muzeja. Leta 1996 je Klinični center izdal zlatnik s podobo dr. Gradiška. Dr. Jurij Šilc je leta 2000 izdal knjigo o življenju in delu Matevža Gradiška z naslovom »Doktor Faustus: prior usmiljenih bratov v Ljubljani in zdravnik na Kranjskem«.

Upravitelj muzeja Kranjskega deželnega muzeja grof Franc von Hochenwart v prvem objavljenem vodniku po muzeju, kot glavni atrakciji muzeja, navaja »skelet 6 čevljev visokega moža«, ki ga je

podaril Matevž Faustus Gradišek, ter skelet jamskega medveda (Hochenwart, 1836: 12; Hudales, 2003: 63).

Dosežki in presežki, ki utemeljujejo predlog poimenovanja, temeljijo nadejstvih, da je Slovenski zdravnik Matevž Faust Gradišek postal predstojnik civilne bolnice v Ljubljani (1806-1811), bil je ustanovitelj prve klinične šole v Ljubljani in na Slovenskem (1808) ter začetnik homeopatije v Ljubljani in na Kranjskem. V Ljubljani je že nekaj ulic, ki so poimenovane po osebah, ki so zdravile s homeopatijo. Niso pa bili zdravniki, ampak župniki, duhovniki in misijonarji, na primer: Knobleharjeva ulica, Metelkova ulica, Peternelova ulica, Potočnikova ulica.

Očetovska ulica: poimenovanje temelji v nadaljevanju smiselne navezave na novo izgrajen most, na mestu razstavljenega litoželeznega Mesarskega mostu. Ta most je bil poimenovan po bližnji mrtvašnici, ki je na tem mestu ni več in podžupan prof. Janez Koželj je zaradi bližine porodnišnice predlagal novo, lepše in bolj primerno poimenovanje, sedaj Materinski most. Obnovljeni litoželezni most pa je prenesen na lokacijo Prul kot Hradetkega most, poimenovan po takratnem županu Mesta Ljubljana.

Bližina porodnišnice prav tako nudi možnost poimenovanja po očetovski vlogi v družini in širši družbi, zato se nepoimenovana ulica v tem stiku lahko zapolni s poimenovanjem manjkajočega člana kot Očetovska ulica v obliki uporabe enakega slovničnega izraza.

Park Gustava Tönniesa: poimenovanje temelji na zgodovinski osebi **Gustavu Tönniesu** graditelju Ljubljane. Švedski tesar Gustav, gradbeni podjetnik in industrialec je v Ljubljani bival in deloval od leta 1845 do 1876 leta, 1886. leta je umrl v Ljubljani in je pokopan v družinski grobnici Tönnies na Žalah. Oženil se je z gostilničarjevo hčerko Almo Malovrh iz Rimske ceste v Ljubljani, s katero je imel 9 otrok. Sin Gustav se je rodil leta 1851, Adolf 1855, Vilijem 1857, Rudolf 1860 in Emil 1863.

Tako kot je razvidno iz gradiva Gustav Tönnies in sinovi, je osnoval družino, ki je štela 4 hčere in 5 sinov, ki so prevzeli očetova poslovanja že leta 1876 in nadaljevali z izgradnjo stavb, železnice in drugih gradenj, pomembnih za razvoj mesta in dežele. Pomen graditeljev mesta Ljubljane je znaten in velikokrat porinjen v ozadje velikih graditeljev, kot sta župan Janez Nepomuk Hradecky, ki mu je dal koncesijo tesarja graditelja za Ljubljano, urbanist arhitekt dr. Maks Fabiani in kasneje njegovi sinovi v času županovanja Ivana Hribarja, ki je na prelomu stoletja izgrajeval popotresno Ljubljano.

S 650 zaposlenimi je kmalu po prihodu v Ljubljano postal eden največjih podjetnikov v Kranjski deželi. V obdobju župana Ivana Hribarja, v času od 1896-1910 leta so sinovi izgradili 436 novih stavb, 325 so jih obnovili in prizidali, zgradili so mostove, parke, mestni vodovod in kanalizacijsko omrežje. Obstoječi zeleni kare, v katerem stoji tudi družinska hiša Tönniesov - stavba Draga 37, je že v času po izgradnji služil kot park in dvorišče k stavbi. Stavba je prvotno služila za sedež bližnje opekarne in glinokopa. Slednji se je spremenil v »bajer«, imenovan Koseški ribnik, v katerem so ustvarjene naravne razmere, ki jih biologi strokovno ocenjujejo kot izreden biotop rastlinja in živalstva.

Leto 2016 bo leto Zelene evropske prestolnice, 171. obletnica prihoda Šveda Gustava Tönniesa v Ljubljano in 202. obletnica njegovega rojstva.

V letih 2016 - 2018 je ureditev celotnega širšega območja in vzdrževanja zelenih površin Parka Tivoli, Rožnika in Šišenskega hriba velik dosežek Mestne občine Ljubljana. V duhu prijateljstva med evropskimi narodi, posebej v okviru aktivnosti SŠD (Slovensko Švedskega društva) in prijateljstva z mestom Ljubljano, je predlog komisije, da se ta urbanizirani del zelenih površin poimenuje Park Gustava Tönniesa.

Park Pravic: park zaokroža zelene in urbane površine, na zahodni strani meji na neimenovano ulico, na severu na Zaloško cesto, na vzhodu in jugu na obrežje reke Ljubljanice.

Ta park je namenjen spominu in opominu Ljubljani, njenim prebivalcem in mimoidočim, da molče posvetijo minuto časa in razmislijo, kako so tu zaman padli ti Slovenci, ki jim je bila prisilno odvzeta pravica protestirati. Izgubili so tudi pravico živeti, to edinstveno dejanje, roditi se, zadihati ta svet in živeti življenje vredno človeka, največjo vrednoto človeštva, ki jo cenimo kot vrednoto tega civiliziranega sveta.

Drugače misleči so povsod in za njih velja isto, da je pravica pojem širokih primerov in možnosti primerjav z drugimi pravicami, tudi novodobnih primerov izražanja pravic. Za te je tudi ta park, saj je naš skupni, zato se park poimenuje v množinski obliki Park vseh pravic.

Spominski dogodek je obeležen v parku s spomenikom padlih dne 20. 4. 1920, ko so žandarji s strelji preprečili množici ljudi protestni pohod proti mestu. Pravica je na tem mestu zgodovinsko izkazana, žrtve so bile, ljudje so tu izgubili svoja življenja, bili so posamezniki in ti padli, ki so tu tako žalostno končali. Postavljen je spomenik, mi smo tu, živimo spomin in ne smemo dopustiti, da se na tem mestu ustavljen izkazana pravica še kdaj zgodi Slovenskemu narodu.

4. Ocena finančnih obveznosti mestne občine in drugih udeležencev

Skladno s predpisi Mestna občina Ljubljana zagotovi izvedbo s tem odlokom predlaganih poimenovanj in sprememb po izračunu stroškov.

V skladu z določili Pravilnika o ureditvi vprašanj pri določanju območij naselij, določanju hišnih števil in poteka ulic ter o označevanju ulic in stavb (Uradni list RS, št. 76/08) bo moral lastnik stavbe novo tablico s hišno številko pritrčiti na stavbo v osmih dneh po prejemu tablice in sporočila o spremembi imena ulice in hišne številke, ki mu ga bo na podlagi tega odloka posredovala Republiška geodetska uprava, Območna geodetska uprava Ljubljana, **staro tablico na stavbi pa bo moral označiti na tak način, da bo iz označitve razvidno, da je neveljavna in jo odstraniti najkasneje v roku enega leta!** Mestna občina Ljubljana zagotovi finančna sredstva za izvedbo s tem odlokom določenih sprememb hišnih tablic in napisne ulične table. Polnoletne osebe, ki imajo na območju, na katerega se spremembe nanašajo, prijavljeno stalno ali začasno bivališče, in pravne osebe zasebnega in javnega prava, ki imajo na tem območju sedež, zagotovijo finančna sredstva za kritje stroškov zamenjave osebnih dokumentov oziroma listin v zvezi s poslovanjem.

Izračun stroškov za postavitev 5 hišnih tablic na obstoječih stavbah in 20 tabel za označitev ulic in parkov.

Tablice	enota	Št. hišnih tablic	Št. uličnih tabel
- Hišne tablice		5	
- Ulične table			20
Skupno	kosov		
Cena/kos	EUR max	41	135
Skupno stroški max EUR	EUR max	205	2700

Zaključno stališče predlagatelja

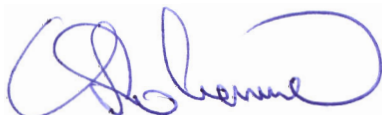
Komisija za poimenovanje naselij in ulic pri Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: komisija) je na svoji 4. redni seji dne 21. aprila 2016 obravnavala osnutek akta in ga predlaga mestnemu svetu v sprejem. Ta osnutek akta z grafičnimi prikazi potekov ulic bo obravnavan

na podlagi 16. člena ter tretjega odstavka 21. člena Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08, v nadaljevanju: ZDOIONUS) in bo izvedeno predhodno posvetovanje kot javna razgrnitev predlogov imen ulic, podhoda, parkov in sprememb potekov ulic v naselju Ljubljana, ki bo trajalo z objavo na spletnem naslovu MOL v mesecu maju 2016, objavo županovega poziva v časopisu Dnevnik in javno razgrnitvijo na krajevno običajen način. Na podlagi vloženih pripomb in pobud, prejetih po navadni in e-pošti na naslov MOL in komisije ter vpisov v knjigah pripomb, bo komisija na svoji seji sprejela stališča, ki jih bo predlagala mestnemu svetu v obravnavo skupaj s predlogom akta, v katerem bodo upoštevane pripombe obrazložene v stališčih komisije. Komisija je skladno z določili ZDOIONUS dolžna v nadaljevanju postopka pridobiti soglasje in stališče Geodetske uprave Republike Slovenije in mnenje pristojnega delovnega telesa vlade RS, Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen k predlogom novih imen ulic, podhoda, parkov in sprememb potekov ulic v naselju Ljubljane.

S tem gradivom komisija predlaga mestnemu svetu, da obravnava **osnutek Odloka o določitvi imen ulic, parkov, podhoda in sprememb potekov ulic na območju Mestne občine Ljubljana**, kot je to predloženo v gradivu.

Pripravil:

Jan Skoberne

Janez Moškrič
Predsednik

Priloge:

- Grafični listi novo imenovanih ulic in parkov, Podhod Bežigrajska vrata, Gradiškova ulica, Ulica Carla Benza, Očetovska ulica, Park Antona Codellija, Park pravic, Park Gustava Tönniesa in spremembe potekov ulic Hacquetove ulice, Koširjeve ulice, Gortanove ulice in Koblarjeve ulice.